UZASADNIENIE

Najmłodsze dzieci wymagają szczególnej opieki i warunków pobytu niezbędnych do ich rozwoju i edukacji wczesnodziecięcej. Rodzice zaś potrzebują gwarancji poczucia bezpieczeństwa, że w każdej instytucji, niezależnie od miejsca i podmiotu prowadzącego, opieka nad ich dzieckiem jest świadczona w jak najlepszych warunkach do rozwoju, pod okiem wykwalifikowanej kadry.

Praca opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dziennego opiekuna jest źródłem wyzwań i radości, daje możliwość udziału w wychowaniu i edukacji kolejnych pokoleń Polaków. Zaangażowanie opiekunów w pracę oraz ich kompetencje są gwarancją jakości sprawowanej opieki nad najmłodszymi dziećmi. Opiekunowie najmłodszych dzieci muszą posiadać odpowiednie kompetencje oraz aktualną wiedzę, aby prawidłowo opiekować się dziećmi oraz edukować je.

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798 oraz z 2026 r. poz. 1123), zwana dalej „ustawą”, wprowadza rozwiązania prawne, które będą służyły podniesieniu prestiżu wykonywania zawodu opiekuna oraz docenieniu trudnej pracy opiekunów, którzy wykonują zadania opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne, w postaci umożliwienia przyznania nagrody pieniężnej opiekunowi małego dziecka, a w uzasadnionych przypadkach – także innym osobom, za szczególne zasługi oraz wybitne, nowatorskie rozwiązania i zaangażowanie w obszarze sprawowania opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 lub wybitne osiągnięcia w pracy edukacyjno-wychowawczo-opiekuńczej.

Na mocy art. 53j ustawy minister właściwy do spraw rodziny został zobligowany, aby określić, w drodze rozporządzenia:

1) sposób i tryb składania wniosku o przyznanie nagrody;
2) sposób postępowania w sprawach o przyznanie nagrody;
3) sposób wręczania pisemnej informacji o przyznaniu nagrody;
4) sposób przekazania nagrody.

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie wskazanej wyżej delegacji ustawowej.

Projektowane rozporządzenie określa jednolite, przejrzyste i przewidywalne zasady postępowania w sprawach o przyznanie nagrody. Ustawa określa możliwość przyznawania nagrody oraz wskazuje podmioty uprawnione do jej przyznawania, jednak dla zapewnienia prawidłowej realizacji tego rozwiązania konieczne jest szczegółowe uregulowanie kwestii

proceduralnych związanych ze składaniem, obiegiem i rozpatrywaniem wniosków, a także informowaniem o przyznaniu nagrody i przekazywaniem środków finansowych.

Brak szczegółowego określenia tych zasad mógłby prowadzić do niejednolitego sposobu postępowania przez poszczególne organy, trudności w prawidłowym kierowaniu i przekazywaniu wniosków, a także niepewności po stronie podmiotów zgłaszających kandydatury do nagrody. Szczególnego znaczenia nabiera również określenie terminów dokonywania poszczególnych czynności, zasad uzupełniania braków formalnych oraz sposobu postępowania w przypadku nieprzyznania nagrody.

Celem projektowanej regulacji jest zatem wykonanie delegacji ustawowej oraz zapewnienie sprawnego i jednolitego mechanizmu umożliwiającego wyróżnianie osób, które w sposób szczególny przyczyniają się do podnoszenia jakości opieki, wychowania i edukacji dzieci w wieku do lat 3.

Projektowane rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb składania wniosków o przyznanie nagrody, sposób postępowania w sprawach o jej przyznanie, sposób wręczania pisemnej informacji o przyznaniu nagrody oraz sposób przekazania nagrody. W ramach projektowanego rozwiązania przyjęto, że wnioski o przyznanie nagrody będą składane w postaci elektronicznej z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Rozwiązanie to ma na celu usprawnienie procesu składania i obiegu wniosków oraz ograniczenie obciążeń administracyjnych związanych z prowadzeniem postępowania.

Rozporządzenie określa ścieżki postępowania dla wniosków kierowanych do ministra właściwego do spraw rodziny, wojewody oraz wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Uregulowanie drogi przekazywania wniosków ma zapewnić prawidłowe skierowanie sprawy do właściwego organu oraz ograniczyć ryzyko błędów w tym zakresie, dlatego przepisy o właściwości mają tu kluczowe znaczenie.

Zgodnie z art. 53i ustawy nagrodę może przyznać wojewoda, wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwi ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub zatrudnienia osoby, której jest przyznawana nagroda. Z regulacji tej wynika, że jeżeli kandydat mieszka w jednej gminie, natomiast miejscem jego zatrudnienia jest inna gmina, to oba te powiązania mogą uzasadniać właściwość organu przyznającego nagrodę. Ustawa nie daje w tym zakresie pierwszeństwa żadnemu z nich. Z kolei art. 53f ust. 3 pkt 2 ustawy stanowi, że dyrektor żłobka może zawnioskować o przyznanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta nagrody dla opiekuna zatrudnionego w tym żłobku do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta będącego organem wykonawczym gminy, w której prowadzony jest ten żłobek. W

związku z tym dyrektor żłobka nie może zawnioskować o przyznanie przez wójta nagrody do wójta gminy, w której mieszka wskazany opiekun. Analogiczne rozwiązania (zgodnie z art. 53f ust. 3 pkt 3–4 ustawy) odnoszą się do osoby kierującej pracą klubu dziecięcego, która chce zawnioskować o przyznanie przez wójta nagrody dla opiekuna zatrudnionego w tym klubie oraz do podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna, który chce zawnioskować o przyznanie przez wójta nagrody dla dziennego opiekuna zatrudnionego przez ten podmiot. W pozostałym zakresie ustawa nie zawiera przepisów o właściwości.

Kierując się wskazanymi przez ustawodawcę w art. 53i ustawy regułami, w projektowanym rozporządzeniu określono właściwość organów uprawnionych do złożenia wniosku, organów pośredniczących, a także opiniujących wniosek o przyznanie nagrody złożony przez organy organizacji pozarządowych działających od co najmniej 5 lat w obszarze opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, zwanych dalej „organami organizacji pozarządowych", dla których także obowiązywać będzie zasada powiązania właściwości z miejscem zatrudnienia lub zamieszkania danego kandydata. Marszałek województwa, starosta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwi ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub zatrudnienia osoby, której ma być przyznana nagroda, składają wniosek o przyznanie nagrody przez ministra właściwego do spraw rodziny do tego ministra za pośrednictwem wojewody właściwego ze względu na miejsce odpowiednio zamieszkania osoby albo zatrudnienia osoby, której ma być przyznana nagroda. Podkreślić należy, że jeśli wniosek składa organ właściwy ze względu na miejsce zamieszkania, powinien on złożyć wniosek za pośrednictwem organu właściwego także ze względu na miejsce zamieszkania. Analogicznie wniosek organu właściwego ze względu na miejsce zatrudnienia powinien być złożony za pośrednictwem organu właściwego ze względu na miejsce zatrudnienia. Organy organizacji pozarządowych składają wniosek o przyznanie nagrody przez ministra właściwego do spraw rodziny do tego ministra za pośrednictwem wojewody właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub zatrudnienia osoby, której ma być przyznana nagroda. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub zatrudnienia osoby, której ma być przyznana nagroda, składa wniosek o przyznanie nagrody przez ministra właściwego do spraw rodziny bezpośrednio do tego ministra. Marszałek województwa oraz starosta właściwi ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub zatrudnienia osoby, której ma być przyznana nagroda, składają wniosek o przyznanie nagrody przez wojewodę do wojewody właściwego do przyznania tej nagrody za pośrednictwem odpowiednio wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce odpowiednio zamieszkania osoby albo zatrudnienia osoby, której ma być przyznana nagroda. Organy

organizacji pozarządowych składają wniosek o przyznanie nagrody przez wojewodę do wojewody właściwego do przyznania tej nagrody za pośrednictwem wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub zatrudnienia osoby, której ma być przyznana nagroda. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwi ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub zatrudnienia osoby, której ma być przyznana nagroda, składają wniosek o przyznanie nagrody przez wojewodę bezpośrednio do wojewody właściwego do przyznania tej nagrody. Podmioty, o których mowa w art. 53f ust. 3 ustawy, składają wniosek o przyznanie nagrody przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta bezpośrednio do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego do przyznania nagrody.

Projektowane rozporządzenie określa termin składania wniosków – od dnia 1 stycznia do dnia 31 stycznia danego roku. Przekazanie wniosków przez właściwe organy pośredniczące do ministra właściwego do spraw rodziny albo wojewody powinno nastąpić do dnia 21 lutego roku, w którym został złożony wniosek. Nagroda będzie przyznawana w terminie do dnia 4 kwietnia roku, w którym złożono wniosek. W przypadku wniosków składanych przez organy organizacji pozarządowych ustawa wprowadziła obowiązek wydania opinii w sprawie tych wniosków odpowiednio przez wojewodę, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. W niniejszym rozporządzeniu dodatkowo doprecyzowano, że powinny to być organy, za pośrednictwem których składany jest wniosek. Rozporządzenie zakłada, że przed wydaniem opinii organy te mogą się dodatkowo zwrócić do dyrektora żłobka, osoby kierującej pracą klubu dziecięcego lub podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna o wydanie opinii o osobie, której dotyczy wniosek. Jednocześnie negatywna opinia wymaga uzasadnienia i jest przekazywana podmiotowi, który złożył wniosek. Rozwiązanie to ma służyć zapewnieniu przejrzystości i rzetelności postępowania. W celu zapewnienia prawidłowego i kompletnego rozpatrywania wniosków projekt rozporządzenia wprowadza również procedurę postępowania w przypadku stwierdzenia braków formalnych oraz w przypadku braku informacji niezbędnych, tzn. takich, które nie są brakami formalnymi, ale są potrzebne w przypadku, gdy podane informacje nie są wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy. Weryfikacja będzie dokonywana przez organy, za pośrednictwem których składany jest wniosek, tj. wojewodę, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, oraz przez organy przyznające nagrodę, w tym te, do których wniosek składa się bezpośrednio. Każdy z tych organów będzie odpowiedzialny za sprawdzenie spełnienia warunków określonych w ustawie, w tym ustalenie, czy nie zachodzą przesłanki wyłączające możliwość przyznania nagrody. Dodatkowo organy będą mieć także obowiązek wezwania wnioskodawcy do przedstawienia dodatkowych niezbędnych informacji, jeżeli informacje zawarte we wniosku okażą się

niewystarczające do rozstrzygnięcia sprawy. Organy, za pośrednictwem których składany jest wniosek oraz organy, do których wnioski składa się bezpośrednio, będą wzywały do uzupełnienia brakujących informacji bezpośrednio wnioskodawcę, natomiast organ przyznający nagrodę zwróci wniosek organowi, za pośrednictwem którego składany jest wniosek, w celu niezwłocznego wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia braków. Wnioskodawca będzie miał obowiązek uzupełnić informacje w terminie nie krótszym niż 7 dni. Nieuzupełnienie braków w wyznaczonym terminie będzie skutkowało pozostawieniem wniosku bez rozpoznania. Procedura ta pozwoli na zgromadzenie informacji niezbędnych do prawidłowej oceny wniosku bez konieczności wszczynania odrębnych postępowań. Organ przyznający będzie informował wnioskodawcę o sposobie rozpatrzenia wniosku. Wysokość przyznanej nagrody będzie wymagała uzasadnienia. Osobie, której przyznano nagrodę, organ przyznający przekaże informację o terminie i miejscu uroczystego wręczenia pisemnej informacji o przyznaniu nagrody. Uroczysty charakter aktu wręczenia ma podkreślać szczególny charakter wyróżnienia oraz stanowić formę publicznego docenienia pracy i zaangażowania osób działających na rzecz opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Ostatnim elementem projektowanego rozwiązania jest określenie sposobu przekazania nagrody. Nagroda będzie przekazywana w formie bezgotówkowej na wskazany przez osobę nagrodzoną numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego. Przekazanie nagrody nastąpi nie później niż w terminie do dnia 31 maja roku, w którym została przyznana nagroda. Przyjęcie powyższych rozwiązań pozwoli na stworzenie jednolitego i przejrzystego mechanizmu przyznawania nagród na wszystkich szczeblach administracji, na których nagrody będą mogły być przyznawane. Jednocześnie określenie terminów i poszczególnych etapów postępowania zapewni przewidywalność procedury zarówno dla wnioskodawców, jak i organów uczestniczących w procesie. Oczekiwanym efektem regulacji będzie sprawne wdrożenie ustawowego systemu nagród, umożliwienie terminowego rozpatrywania zgłoszonych wniosków oraz prawidłowego przekazywania nagród. Regulacja przyczyni się również do podkreślenia znaczenia pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz realizacji celu, jakim jest podniesienie prestiżu wykonywania zadań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych.

Informacyjnie należy dodać, że do celów statystyczno-informacyjnych przewiduje się pozyskiwanie, w miarę potrzeb, przez ministra właściwego do spraw rodziny, zanonimizowanych informacji na temat nagród od organów przyznających nagrody.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny", zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936).

Projekt został przedłożony celem dokonania oceny OSR przez Koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Przedmiotowa regulacja nie wywiera wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.